

9

Selvitys kaupunginhallitukselle vanhusten palvelujen rakennemuutoksen etenemisestä vuonna 2011

HEL 2011-005064 T 00 01 01

Päätösehdotus

Terveyslautakunta päättäneenä antaa vanhusten palvelujen rakennemuutoksen etenemisestä vuonna 2011 kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen selvityksen:

Vanhusten palvelujen rakennemuutoksen seurantaraportti 31.8.2011 tilanteesta on esitetty alla olevassa taulukossa.

Sosiaalivirasto
Terveyskeskus

VANHUSPALVELUJEN RAKENNUMUUTOKSEN SEURANTA VUONNA 2011

Palvelujen piirissä olevat 75 vuotta täyttäneet sekä heidän suhteellinen osuutensa kaikista 75 vuotta täyttäneistä.

	Valtakunnallinen tavoite 2012	Tilanne 31.12.2010	Tilanne 30.4.2011	Tilanne 31.8.2011	Tilanne 31.12.2011	Muutos	
75+ väestö 31.12.		39 947	40 572	40 572	40 572	625	
Omaishoidon tuki							
<u>Vuoden alusta yhteensä</u>							
-asiakkaat	5-6 %	1 409	1255	1372			
-peittävyys	vuoden aikana	3,5 %	3,1 %	3,4 %			
<u>Tarkastelukuukausi</u>							
-asiakkaat	Ei tavoitetta	1 001	1055	1065		64	6,4 %
- peittävyys		2,5 %	2,6 %	2,6 %			
Kotihoito							
-asiakkaat		4 868	4 908	4952		84	1,7 %
- peittävyys	13-14 %	12,2 %	12,1 %	12,2 %			
Palveluasuminen							
-asiakkaat		2 098	2 221	2169		71	3,4 %
- peittävyys	5 -6 %	5,3 %	5,5 %	5,3 %			
Laitohoito(Vk+Pah)							
-asiakkaat		1 880	1 755	1652		-228	-12,1 %
- peittävyys	3 %	4,7 %	4,3 %	4,1 %			
Yhteensä asiakkaat		9 847	9 939	9 838		-9	-0,1 %
Yhteensä peittävyys	26- 29%	24,7 %	24,5 %	24,2 %			

Väestö 2010 = 31.12.2010 toteuma sekä Väestö 2011 = ennustettu vuodenvaihteen 2011/2012 väestö
Tilanne= asiakkaiden määrä poikkileikkaustilanteessa ko. kuun lopussa

Muutokset elokuussa 2011 verrattuna vuoden 2010 lopun tilanteeseen olivat seuraavat:

Valtakunnallinen tavoite 5-6 % koskee kaikkia vuoden aikana omaishoidon tuen piirissä olleita. Omaishoidontukea oli vuoden alusta lukien saanut yhteensä 1 372 eri henkilöä, mikä on 3,4 % 75 vuotta täyttäneistä eli alle valtakunnallisen tavoitteen. Peittävyys tulee nousemaan, kun kaikki vuoden aikana asiakkaana olleet lasketaan mukaan.

Poikkileikkausvertailussa elokuussa 2011 lopussa omaishoidon tuen asiakkaita oli 64 asiakasta enemmän (+6,4 %) kuin joulukuun 2010 lopussa ja myös palvelujen peittävyys oli kasvanut.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä oli lisääntynyt 84 asiakkaalla (+1,7%), ja palvelun peittävyys oli lisääntynyt huhtikuun tilanteesta ja se oli alle valtakunnallisen tavoitteen. Laskentatavoissa on kuitenkin eroja kuntien välillä. Jos Helsingin terveyskeskuksen kotihoidon ostopalveluna hankittavat palvelut, kuten esim. laboratorio-, siivous- tai ruokapalvelut luetaan mukaan peittävyttä laskettaessa, ylittää terveyskeskuksen kotihoidon peittävyys valtakunnallisen tavoitteen selvästi.

Palveluasumisen asiakasmäärä oli lisääntynyt 71 asiakkaalla vuoden vaihteeseen verrattuna (+3,4 %) ja palvelun peittävyys on valtakunnallisen tavoitteen mukainen. Huhtikuun tilanteeseen nähden paikkojen vähenemisen taustalla on palveluasumisen sisäinen rakennemuutos yksittäisistä palveluasunnoista ryhmäasumisen suuntaan. Ryhmäkotipaikat ovat lisääntyneet.

Laitoshoidon eli vanhainkotien ja pitkäaikaishoidon yhteinen asiakasmäärä oli vähentynyt 228 asiakkaalla (-12,1 %) ja palvelun peittävyys oli vähentynyt tavoitteiden suuntaisesti.

Palvelujen piirissä olevien vanhusten määrä oli elokuun lopussa yhteensä 9 838 ja kokonaispeittävyys oli 24,2 %. Yhteenlaskettu asiakasmäärä on pysynyt lähes samana vuoden vaihteeseen verrattuna. Kaikkiaan Helsingin vanhuspalveluissa on edetty kohti valtakunnallisia tavoitteita.

Keskimääräinen odotusaika kaupunginsairaalan akuuttiosastoilta vanhusten ympärivuorokautiseen hoitoon on lyhentynyt: laitoshoidon odottavat 56,9 vrk (72,4 vrk vuonna 2010 ja 63,6 vrk huhtikuussa 2011) ja palveluasumiseen odottavat 105,1 vrk (86,8 vrk vuonna 2010 ja 107,6 vrk huhtikuussa 2011). Kotihoitoon ei ollut jonoa.

Monisairaiden alle 65-vuotiaiden odotusaika palveluasumiseen oli elokuussa kaupunginsairaalan akuuttiosastoilta 213,9 vrk (271,5 vrk vuonna 2010) ja Suursuon sairaalasta 186,7 vrk (173,6 vrk vuonna 2010). Mielenterveyskuntoutujien odotusaika palveluasumiseen psykiatrian sairaansijoilla oli elokuussa 377,8 vrk (372,2 vrk vuonna 2010). Tilanne on parantunut elokuun lopusta ja tulee paranemaan huomattavasti syyskuun loppuun mennessä uusien paikkojen lisääntyessä niin, että psykiatriasta jono käytännössä häviää.

Keskimääräinen odotusaika HUSin vuodeosastoilta kaupunginsairaalaan oli elokuussa 2011 lyhentynyt 4,2 vuorokauteen

tammikuun 5,7 vuorokaudesta ja huhtikuun 4,9 vuorokaudesta, mutta se oli edelleen pidempi kuin vuoden 2010 lopussa (3,95 vrk).

Esittelijä

Kaupunginhallitus päätti 15.11.2010 käsitellessään kaupunginvaltuuston 10.11.2010 tekemien päätösten toimeenpanoa kehottaa sosiaali- ja terveystointa jatkamaan vanhuspalvelujen rakenneuudistusta tavoitteena tarpeenmukainen hoito, omaishoidon, palveluasumisen ja kotisairaanhoidon vahvistaminen sekä laitospainotteisuuden vähentäminen. Kaupunginhallitus saa neljän kuukauden välein selvityksen rakenneuudistuksen etenemisestä.

Sosiaalivirasto ja terveyskeskus esittävät vuonna 2011 kaupunginhallituksen pyytämän rakennemuutosselvityksen huhtikuun, elokuun ja joulukuun lopun poikkileikkaustilanteista. Selvityksessä mukana olevat palvelut ovat: omaishoidon tuki, kotihoito, palveluasuminen sekä laitoshoido, joka sisältää vanhainkodit ja pitkäaikaishoidon. Selvityksessä ovat mukana myös odotusajat HUSista kaupunginsairaalaan sekä kaupunginsairaalaan vanhusten ympärivuorokautiseen hoitoon.

Tarkastelukuukauden poikkileikkaustietojen avulla voidaan kuvata palvelujen kokonaiskattavuutta tietyinä ajankohtana ja samalla voidaan kuvata palvelurakenteen sisäisiä muutoksia tarkasteluajankohtien välillä.

Poikkeuksen muodostaa omaishoidon tuki, jonka seurantamittariksi ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa (Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisuja 2008:3) on valittu asiakkaiden määrä vuoden aikana yhteensä. Muissa palveluissa tavoitteiden seurantakriteeri on etukäteen sovittu kuukausikohtainen poikkileikkaustieto asiakasmääristä. Siksi omaishoidon tuesta esitetään sekä kumulatiiviset asiakastiedot että kuukausikohtaiset asiakastiedot.

Selvitys sisältää tiedot 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden määrästä sekä heidän suhteellisesta osuudestaan kaikista 75 vuotta täyttäneistä helsinkiläisistä (ns. palvelujen peittävyys). Vertailulukuna käytetään väestöennusteessa olevaa vuodenvaihteen 2011/20 12 kaikkien 75 vuotta täyttäneiden määrää. Palvelujen peittävyyslukuja verrataan valtakunnallisiin vanhusten palvelujen vuotta 2012 koskeviin tavoitteisiin. Tavoitteena on antaa tiivis yleiskuva rakennemuutoksen tavoitteiden toteutumisesta Helsingissä. Lopullinen suhteutus valtakunnallisiin tavoitteisiin on mahdollista tehdä koko vuoden asiakastilastojen ja väestötilastojen perusteella keväällä 2012.

Käsitellessään edellisen kerran ao. selvitystä kokouksessaan 14.6.2011 terveyslautakunta edellytti, että jatkossa selvitykseen liitetään myös selvitys kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen kehittämiseksi vanhusten ympärivuorokautiseen hoivaan, päihdepalveluihin ja mielenterveyspalveluihin osoittaman erillisrahoituksen käytöstä. Palvelurakenteen kehittämisen kokonaistilanteen hahmottamiseksi vanhusten lisäksi tulee selvitykseen liittää vastaavat tiedot myös alle 65- vuotiaiden sekä mielenterveyspotilaiden osalta.

Pääosaa em. terveyslautakunnan edellyttämistä lisäyksistä ei ole voitu liittää sosiaaliviraston ja terveystoimen yhteiseen selvitykseen, koska sosiaalivirasto ei ole pitänyt perusteltuna sisällyttää vanhuksia koskevaan selvitykseen alle 65- vuotiaita koskevia tietoja eikä kaikkia tarvittavia sosiaalitoimen tietoja ei ole terveystoimen käytettävissä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Kristina Backlund, hoitoketjuylläkäri, puhelin: 050 3666781
kristina.backlund(a)hel.fi

Postiosoite

PL 6000,
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarenkatu 13
Helsinki
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015
Tilinro
800012-52430

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566